

Indvielse af Spejderhuset i Sporskifte

17. november 2017

Det var det helt store opbud, da Karsten Thomsen Gruppe havde inviteret til indvielse for det endelige resultat af mange års bestræbelser, nemlig det færdige, flotte, fuldendte Spejderhus, der skal rumme aktiviteter og samvær for spejdere og unge i det danske mindretal i bydelen Sporskifte, men naturligvis også står til rådighed for alle andre af det danske mindretal, der kunne tænke sig at bruge det til foretagender i dansk regi.

Helge Bastiansen, formand for Hanved Ungdomsforening, har gestaltet Spejderhusets flotte træskilt. Her fortæller han om processen.

Læs mere om indvielsen på side 21-22.

Formandens spalte

Kære medlemmer

Nu da vi er gået ind i efteråret, er det atter tid til at fortælle, hvad vi har beskæftiget os med i Slesvig-Ligaen. Vi havde vores landsmøde den 23. september, men på trods af, at vi havde sendt personlige invitationer ud til flere medlemmer i det sønderjyske samt sydslesvigske område, så var vi ikke mange til stede.

Min beretning kan I læse andetsteds i bladet. Leif Volk Madsen fik Slesvig - Ligaen legat, og næsten aldrig har jeg set en så bæret modtager af vores legat. Jens Hønholt begrundede, hvorfor det netop var ham, der skulle modtage legatet. Jens' begrundelse følger efter min spalte.

I ugen inden landsmødet holdt vi en kort, men hyggelig afsked med vores mangeårige redaktør, Willi Hansen. Det gjorde vi i Masholm, som ligger ved Slien - og der er en særdeles hyggelig lille havn og selvfølgelig er der masser af turister om sommeren - og det forstår jeg godt, for det er en perle af en by. Når det skulle foregå i Masholm, så var det fordi Willi Hansen og hans hustru Lizzi aldrig havde besøgt byen, og fordi han havde et ønske om at besøge den. Desværre blev det et slemt uvejr, så vi nåede ikke at se alt det, som vores rundviser, Ami Jessen, havde planlagt.

Kim Andersen blev jo udnævnt til generalkonsul 1. september, og der var jeg som formand og Horst-Werner Knüppel som næstformand inviteret på Slesvig-Ligaens vegne. Når vindene blæste, som de gjorde, så mener jeg ikke, at vi kunne få en mere egnet generalkonsul i Sydslesvig. Han var jo indtil udnævnelsen formand for Sydslesvigudvalget, så på den måde, kan man jo sige, at han havde et godt kendskab til forholdene i Sydslesvig. Og på Ligaens vegne ønskede jeg

ham god vind fremover, og jeg er helt sikker på, at han også bliver en god brobygger, for det er der nemlig megen brug for i den globaliserede verden, som vi lever i.

I ugen efter var jeg til 10 års fødselsdag i „Det danske forsamlingshus“ i Sporskifte, og det foregik samme dag, som der var valg i Tyskland. Så mange af dem, som blev interviewet til TV Syd måtte fortælle, hvad de mente om valget og ikke mange ord om fødselsdagen. MEN vi blev trakteret med et overdådigt sønderjysk kaffebord, så ingen gik sultne eller tørstige derfra.

Hvis alt går vel, så uddeler vi penge til alle ansøgere den 17. november i „Det danske Hus“ i SPORSKIFTE. Ansøgerne vil selvfølgelig få en invitation dertil, og som jeg sagde i min beretning, så er det yderst vigtigt, at der møder een eller flere op til uddelingen. Det er den dag, hvor der også er indvielse af det nye spejderhus. Men vi håber, at begge dele kan lade sig gøre.

Slesvig-Ligaens pengebeholdning ser ikke al for lys ud, så hvis du kender een der kunne tænkes at blive medlem, så tager vi med tak imod alle. Kontingentet er nu 250 kr. om året - det vil sige, at det er steget 50 kr. Det blev netop besluttet på det sidste landsmøde. MEN stadig billigt, når man tænker på, hvilket flot og læseværdigt blad, som Ligaen udgiver 2 gange om året.

Endvidere skal der lyde en stor tak til alle, som bidrager med større eller mindre beløb - alle midlerne bliver i sidste ende delt ud i Sydslesvig.

Til sidst ønskes alle et godt og mindre regnfyldt efterår.

*Med venlig hilsen
Anne-Marie Thorup*

Spørgsmål til medlemskab og adresseændringer bedes rettet til:

Horst-Werner J. Knüppel

Mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Naturens grænseoverskridende netværk.

Sådan kan vi lære at være med til at beskytte det også i Sydslesvig og Danmark!

Siegmund Pflugsten har gjort sig et navn i Sydslesvig, men ikke blot her, for han bevæger sig rundt mange steder i Europa, lige til Hallig Hoge, til Island, til Sverige, til Bornholm, til Spanien osv. Du kan finde ham alle tænkelige og utænkelige steder i Europa, for han og hans kone Inger Pflugsten, pensioneret skoleinspektør for Treneskolen i Tarp, er hele tiden undervejs til interessante steder, hvor der er spændende fugle, og dem er der mange af – endnu!

Men Siggie Pflugsten, egentlig Siegmund Pflugsten, født i 1953, er selv en spændende mand, der har haft et spændende liv, og det agter han at have også i fremtiden. Siggie, som han gerne vil kaldes, er født i Hannover, hvor han voksede op, gik i skole og efterfølgende læste til diplom religions-pædagog og til diakon.

Han virkede for kirken i Aachen og senere for kirkerne i Sydtønder Amt, men i 1983 stoppede han, fordi han havde fattet kærlighed til at arbejde som naturvejleder. Han flyttede simpelthen til Hallig Hoge (Hallig Hooe (tysk), Hallig Huuge (frisisk)), hvor han boede fra 1984-1994. Derefter flyttede han til Tarp, hvor han lærte Inger at kende. De to blev gift i 1997. Siggie er selvstændig naturvejleder, og han har sit eget firma, »Naturerlebnisse.de«, der arrangerer naturture for mindre grupper med henblik på især fugleobservationer. Siggie har efterhånden udviklet sig til at blive en ekspert på området, og der er særdeles mange, der booker hans meget specielle ture. Rigtig mange af hans ekspeditionsdeltagere er gengangere.

Siggie er medlem af Karsten Thomsen Spejdergruppe, han er aktivt medlem i Sct. Georgs Gildet Flensborg, han er næstformand for SSW Sporskifte Distrikt, han er byråds kandidat for SSW i Flensborg by, han er medlem af Friisk Forining, og han er aktivt med i organisationen »Linking Tourism & Conservation«. Her deltager han i adskillige konferencer, og SSW nyder godt af hans viden og kompetence i alle natur- og miljøanliggender.

Da Siggie har holdt en række foredrag med henblik på »Naturens grænseløse netværk«, har

Thyras Vold besluttet at interviewe Siggie for at høre hans synspunkt vedrørende spørgsmålet om, hvor grænseløst naturen egentlig kan udfolde sig for eksempel hen over vores egne grænser.

Thyras Vold (TV) Tak, fordi vi måtte komme for at interviewe dig, Siggie.

Vores første spørgsmål er:

1. *Vi vil gerne koncentrere os om fuglenes grænseløse netværk, vel vidende, at man ikke kan adskille fuglene fra alt andet liv. Kan man virkelig tale om naturens grænseløse netværk, for der må da være begrænsninger f. eks. når to lande har forskellig lovgivning hvad angår beskyttelse af naturen.*

Foto: Siggie Pflugsten

Traners rasteplass på den lange flyvetur.

Siggi Pfingsten (SPf) Her i vores grænseland, er både Sønderjylland og Sydslesvig underlagt hhv. dansk lov på dansk side og tysk lov på tysk side, og så er der den europæiske lovgivning, som man er underlagt. Alligevel vil begge sider naturligvis gøre deres bedste for at beskytte naturen, men der er godt nok mange barrierer. Lige nu er det et kæmpeproblem, at 75 % af insekterne er borte. For når insekterne er borte, ved vi, at der er så meget mindre mad til fuglene, og det kan allerede tælles. For 5 år siden kunne man tælle 2 ½ million stære. Nu kan man kun tælle 1 ½ million. Det er meget foruroligende, ja chokerende! Når der ikke er insekter nok, hvordan kan vore planter så bestøves? Viberne har nogenlunde samme situation. Der bliver færre og færre af den dejlige fugl.

TV:

2. *Hvad skyldes denne insektkrise og medfølgende fuglekrise?*

SPf: Miséren skyldes først og fremmest monokulturen. Der er penge i dyrkning af majs til biogasanlæg, og selvom bønderne tit tilsår en bræmme omkring majsmarken med høje solsikker for at tilgodese insekternes behov, er det kun et meget lille plaster på et kæmpesår. Hertil kommer insekticider, herbicider og overgødning, der også slår insekterne ihjel. Det er meget kritisk, at man nu vil til at bygge kæmpe biogasanlæg også i Sønderjylland. Jeg frygter en endnu mere katastrofal udvikling med henblik på insektlivet, fuglelivet og plantelivet. Ja, for vi er jo alle afhængige af hinanden, og når det går galt et sted, medfører det, at det går galt alle steder. Det er som et dominospil.

Det er et stort problem, at mange fugtige marker drænes. Her mister insekterne et sted, de kan bo og lægge æg. Vi mennesker må lære at tænke os om.

Foto: Siggi Pfingsten

Knortegæs på Hallig Hoge

TV:

3. *Når vi taler om naturens grænse-overskridende netværk, hvad menes der så?*

SPf: Lad mig bruge fugletrækkene som eksempel. Der findes flere hovedruter:

- A. Knortegæs.** Vest/Øst-ruten går fra Holland til tyske og danske kyster. Derfra videre til sibiriske kystområder og til Ishavet ved Taimyr-halvøen.
- B. Traner.** Syd/Nord-ruten (t/r) går fra Spanien via Tyskland, Sverige til Baltikum.

Vores egne **stære**, dem vi ser ved »Sort Sol« i efteråret og i foråret, bevæger sig fra Skandinavien mod Frankrig (t/r). De raster her hos os i grænselandet.

TV:

4. *Det lyder faktisk helt forfærdeligt, Siggi! Kan vi slet ikke gøre noget for at hjælpe insekterne og fuglene.*

SPf: Jo, det kan vi i hvert fald. Vi kan starte med at fortælle hinanden om den krise, insekterne og fuglene er kommet ind i. Det skal vi gøre hele tiden. Inviter venner til en middag og fortæl om det. Alle kan hjælpe med. Vær med til at bygge insekthoteller, så insekterne kan overleve. Det er så nemt at bygge et insekthotel, og det virker!

Foto: Siggie Pfingsten

Insekthotel, der vil noget.

Så vilde planter i din egen have! Bare to m² vil gøre underværker, hvis vi alle gør det, og de kan også sås i en potte på altanen, men tag og gør det. Man kan købe vilde planter i alle planteskoler, eller man kan bestille dem over nettet. Forår en buket vilde planter og bed dem, du giver den om at smide den visnede buket ud i naturen. Der vil den lægge sine frø. Der findes landmænd, der inviterer folk til at plukke gratis buketter af vilde planter og at tage den med. Der findes intet smukkere.

Landbruget I/S Gammelgaard gør en stor indsats for at værne om insekterne og de vilde planter.

TV:

Tusind tak, kære Siggie. Vi vil slutte af med at opfordre alle læsere af Thyra Vold til at ophænge hhv. opstille insekthoteller i deres haver, på deres terrasser og altaner. Hjælp naturen med at overleve! Det gælder ikke kun insekternes, fuglenes, men vores alles liv!

Ami Jessen

Referat af Slesvig-Ligaens landsmøde i Middelfart

23. september 2017

1. Valg af dirigent: Peter Müller, Egernførde.
2. Valg af protokolfører og 2 stemmetællere. Protokolfører: Hans Jørgen L. Larsen. Stemmetællere: Horst-Werner Knüppel og Anne Oesterle
3. Formandens beretning. Se side 7-9.
4. Fremlæggelse af foreningens regnskab til godkendelse og fremlæggelse af fondens regnskab. Begge regnskaber har været offentliggjort i Thyras vold 908. Foreningens regnskab for 2016 viste et overskud på 47.405 kr., og en egenkapital på 631.548 kr. Foreningens regnskab blev godkendt. Kassereren betonedede, at den fremtidige økonomi ikke så for lys ud.

Fondens regnskab blev fremlagt, se Thyras Vold 908.

5. Fremlæggelse af det kommende års driftsbudget til godkendelse - herunder fastsættelse af kontingent. Driftsbudgettet er vedlagt som bilag, der budgetteres med et underskud på 62.000 kr. Det rejser spørgsmålet. Hvad skal der gøres: Bruge af formuen? Nedlægge foreningen? Øge indtægter/reducere udgifter? Bestyrelsen vil i det kommende år finde frem til et svar på disse spørgsmål.

Driftsbudgettet blev godkendt.

Bestyrelsen foreslår en forhøjelse af kontingentet til 250,- kr om året. Forslaget blev vedtaget

6. Valg af bestyrelsesmedlem: Anne-Marie Thorup blev genvalgt
7. Valg af to suppleanter: Kerstin Pauls blev genvalgt. Den anden suppleantpost er vakant.
8. Valg af statsautoriseret/registreret revisor: Ernst&Young (tidl. Deloitte), Sønderborg blev genvalgt.
9. Indkomne forslag. Der er ikke indkommet forslag.
10. Evt. - herunder uddeling af Slesvig-Ligaens legat. Intet under evt. .

Leif Volck Madsen, Harreslev, blev årets legatmodtager.

FORMANDENS BERETNING

Allerførst skal jeg selvfølgelig byde alle velkommen til Slesvig-Ligaens landsmøde. Der er dejligt, at der er mødt så mange op, og jeg og bestyrelsen håber, at vi vil få et godt møde.

Jeg har valgt at dele min beretning op i 2 dele: først vil jeg fortælle om Slesvig-Ligaen og derefter, hvad der rører sig i Sydslesvig.

Uddeling af støtte

Atter i år delte vi penge ud af fonden og denne gang i Frederiksstad, og for første gang kunne vi imødekomme alle ønsker. DOG et lille men: ikke alle der skulle have del i uddelingen var mødt op, og det er faktisk et stort problem, idet alle beløb bliver uddelt i kontanter, så fremover vil vi indskærpe, at der møder en repræsentant op fra det sted, som skal modtage støtte. Håber og regner med, at alle synes, at det er rimeligt. I Thyra's Vold kan I læse, hvem og hvor meget de forskellige har modtaget.

Rejsegilde i Sporskifte

Den 14. juli var der rejsegilde i SPORSKIFTE på det nye spejderhus, som Gertrud og Hans Thrane fonden har finansieret. Det var en fin og solrig dag, så en stor tak skal lyde til alle, som gjorde, at det blev en god dag.

Årsmøderne

Til årsmøderne i Sydslesvig overbragte Anne Oesterle en hilsen i Holtenå og Horst-

Werner Knüppel og jeg ,Anne-Marie Thorup, holdt et kort ,rap“ over de vigtigste ting og personer i Egernførde. Og vi vil nu prøve at gentage ordene. Desuden havde vi fået lavet en Liga1920 øl, som vi solgte, der var kun produceret 60 stk. og den sidste er til salg i dag for højeste bud og alle pengene går selvfølgelig til Slesvig-Ligaen og dermed til de ting, som vi støtter i Sydslesvig. Horst vil under kaffebordet stå for denne lille aktion.

Blikket mod Sydslesvig

Herefter vil jeg vende mig mod Sydslesvig og berøre nogle af de forhold, som rører sig. SSW siger, at de ikke vil deltage i regeringen for enhver pris, men kun, hvis vi kan realisere vor politik ved at deltage i en regeringskoalition. Samtidig siger Lars Harms, at partiets profil må skærpes. Det gælder også den skandinaviske profil ved at uddybe kontakterne til partierne i Danmark.

Sprogdebatten

Anders Kring der er direktør i Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger kommer med nogle væsentlige ord om sprogdebatten. Han starter med at sige, at alle og enhver

i mindretallet vil komme til at forstå og tale det danske sprog er en utopi. Og dog er det en utopi, vi skal stræbe efter.

Selv er jeg jo vokset op i en familie, hvor der ikke blev talt sønderjysk, idet min mor var sjællænder og min far var opvokset i nærheden af Viborg. Når jeg fortæller dette, hænger det faktisk sammen med det, som Anders Kring fortæller. Når jeg lærte at snakke sønderjysk skyldes det, at mine 4 klassekammerater og naboer var vokset op i et hjem, hvor der blev talt sønderjysk. Så for at begå sig. Ja, så tog man jo ved lære og talte faktisk et rimeligt sønderjysk, og man vidste nøjagtigt, hvem man talte rigsdansk med og hvem sønderjysk og hvis der var flere, der talte sammen, ja så skiftede man uden at tænke derover. Ja, og jeg kan da også fortælle, at Horst-Werner Knüppel er opvokset med plattysk og den

Landsmødet - formmandens beretning - 2

dag i dag skifter mellem dansk, plattysk med sin mor, tysk med sin lillebror. Men selvfølgelig foregår alt på skolen i Tønning, hvor han er skoleleder på dansk. Han bruger megen tid på at fortælle kommende forældre, at her foregår alle informationer på dansk, og hvis forældrene ikke kan dansk og dermed støtte deres børn i skolearbejdet, ja, så tilskynder han dem selvfølgelig til at lære sig dansk.

Som en sjov ting, kan jeg berette, at Lars Harms fortalte mig i Store Vig, at det ikke er svært at lære sig dansk, hvis ens modersmål er frisisk. Jeg skal ikke sige, om det er korrekt.

Anders Kring fortæller en anden interessant ting: at den „rigtige“ sydslesviger ikke formår at bande på dansk eller bruge danske slangudtryk, og når samme person bliver vred, så foregår det også på tysk og

ikke på dansk. Ja, og det er jo ganske tankevækkende.

Spændende indlæg i Flensborg Avis

Angående sprogdebatten har der været flere spændende indlæg i Flensborg Avis. Helene Jedzini, student fra Duborg Skolen, siger: Jeg taler ikke flydende tysk, da jeg aldrig har brugt det tyske sprog ret meget, men jeg forstår alt. Vi talte kun dansk derhjemme, men når vi om søndagen mødtes omkring kaffebordet hos mine bedsteforældre i Flensborg, foregik snakken på 4 sprog. Vi børn talte dansk med vore forældre. Min Oma, som var fra Aabenraa, dengang byen var tysk, snakkede sønderjysk til os børn og tysk til min Opa. Min far og Opa talte plattysk sammen. Snakken gik på dansk, tysk, sønderjysk og plattysk i en herlig pærevælling.

Ja, så jeg mener, at det kan være let nok at sige, at alle i

Sydslesvig skal tale dansk. HUSK nemlig på, at man bor i et land, hvor langt den største del af befolkningen taler tysk.

Katrine Hoop der er leder af projektet „Oplev Sydslesvig“ udtaler til Flensborg Avis:

Men jeg har også positive oplevelser med tysk kultur, som har præget mine relationer til jævnaldrende og dannet rammen om mit studieliv i Hamborg. Jeg elsker det tyske sprogs rigdom og den særlige form for tørre humor, man slet ikke lægger mærke til som udenforstående.

Og jeg er glad for den dybsindighed og alvor, som kendetegner mange debatter i Tyskland, hvor man kan sidde og diskutere et eneste ords betydning i timevis.

Verden forandrer sig

Verden er under forandring. Og selvom nogle gerne vil fastholde det danske mindretal

som et slags levendegjort frilandsmuseum, så er vi en integreret del af det samfund, som omgiver os, og underligger de samme forandringer. Forandring fryder ikke kun, det kan også udløse angst. Og i mindretallet munder fremtidsangst altid ud i endeløse sprog- og identitetsdebatter. Jeg husker dem lige siden, jeg var lille - til tider er de frugtbare, men mange gange er de blot frustrerende.

Kulturer mødes og blandes

Vi lever et sted, hvor kulturer mødes og blandes. Det tyske er en naturlig og vigtig del af hverdagen for de fleste medlemmer i mindretallet. Hvis I rakker ned på det tyske, rakker vi ned på en del af deres identitet og ødelægger på sigt vores fællesskab.

Minority Safepack

Da, jeg var til årsmøde i Egernførde, så samlede man der underskrifter ind til Minority Safepack. Der skal samles en million underskrifter ind inden 1. april 2018. En enig landdag har skrevet under og det er meget glædeligt. MEN hvad handler det så om. Minority Safepack skal sikre de omkring 340 mindretal i Europas 47 lande, at de får mulighed for at bevare og pleje deres sprog og kultur. Desuden så gælder det om at sikre rettigheder for mindretallene. Det er nemlig slet ikke i alle lande, at de er sikret stemmeret. Det gælder

ikke mindst for roma og sinti. Man kan skrive under på siden

minority-safepack.eu

hvor der er et link til forsiden - ligesom man kan læse mere om, hvad hele borgerinitiativet drejer sig om.

Ny generalkonsul i Flensborg

Så har der jo fra dansk side været tale om et lidet flatterende træk, da Lars Løkke Rasmussen satte generalkonsul Henrik Becker Christensen fra stillingen. Henrik Becker Christensen siger: Vi har lært, at når det gælder nationale spørgsmål, så må man aldrig sætte sig med hænderne i skødet og sige: Det var det. Det grænseoverskridende samarbejde er en fortløbende proces, der til stadighed kræver en aktiv indsats. Det gælder i øvrigt også begge mindretal i grænselandet, der har behov for aktiv understøttelse - og fra begge sider - for at kunne virke som brobyggere.

Henrik Becker Christensen var selv en utrolig brobygger, og det skylder vi ham megen tak for.

Velkommen til Kim Andersen

Kim Andersen tidligere formand for Sydslesvigudvalget blev indsat som generalkonsul 1. september og vi håber, at du på bedste vis også bliver brobygger - fra Slesvig-Ligaens side ønskes du al mulig god vind fremover.

Thyras Vold skifter redaktør

I dag må vi også tage afsked med vores mangeårige redaktør Willi Hansen. Han har gennem de sidst mange år været en utrolig stor hjælp for Ligaen og været i stand til altid at få udgivet et læseværdigt og meget, meget flot blad. Derfor skal der her på landsmødet lyde en stor tak til dig og din Lizzi, som i perioder kun har set dig foran en computer. Du har heldigvis lovet i en overgangsperiode at hjælpe Ami Jessen, som bliver vores redaktør i fremtiden. Så velkommen til dig Ami Jessen og vi i bestyrelsen er sikre på, at du også fremover vil love os læsere et godt Thyras Vold.

Tak

Til slut skal der også lyde en tak til hele bestyrelsen, som på hver deres vis, har ydet et godt arbejde for Ligaen - Heldigvis plejer vi at have gode møder, selvom vi måske ikke altid er helt enige. Men vi er i hvert fald enige om, hvem der laver hvad. Horst er vores dygtige IT mand, Anne er en dygtig og poetisk skribent. Jens Hønholt holder styr på økonomien, selvom den ikke ser for lys ud. Hans Jørgen laver gode referater og skriver gerne historiske artikler til Thyras Vold.

Til slut en tak til alle der har støttet Slesvig-Ligaen økonomisk.

Anne-Marie Thorup

Orientering til om Det Humanitære Udvalg

ved

Leif Volck Madsen

Jeg er blevet bedt om at fortælle lidt om et af SSF's mange udvalg, nemlig DET HUMANITÆRE UDVALG.

Og det kan der for så vidt være god grund til. ALENE på grund af det noget prætentiose navn.

Jeg blev formand for det i 2007, et halvt år efter at min kone og jeg var flyttet til Harreslev fra Egernførde, hvor jeg havde været præst i 19 år.

Den tidligere mangeårige formand for udvalget Elva Thorup Nielsen vidste, at jeg gerne ville have noget at rive i, når vi flyttede til Flensborg, og Det Humanitære Udvalg - det lød da, som om det var noget, der ville falde godt i tråd med mit tidligere arbejde - sådan noget med at tage sig af enker og faderløse og bespise de sultne.

Er det ikke lidt den association, man får, når man hører betegnelsen 'humanitær'?

Jeg kunne altså glæde mig til fortsat 'at skulle være god'.

Det har jeg altid elsket at være, selvom jeg også - med Benny Andersen - må indrømme, at jeg altid har været bedst til det, når jeg var helt alene.

Nå, spøg til side! Men jeg har faktisk aldrig brudt mig om navnet 'det humanitære udvalg', fordi det i min verden leder tankerne hen på noget, der har med velgørenhed at gøre - og det er jo slet ikke tilfældet. Da udvalget i sin tid tilbage i maj 1954 så dagens lys - som et fællesudvalg for SSF og SSV - fik det arbejdstitlen 'det social-humanitære udvalg.'

De to organisationer udpegede 5 personer, som de mente kunne være interesserede i at være med i et sådant udvalg, og som hver især havde en bred berøringsflade med det store og meget sammensatte mindretal.

Nu skulle der ikke længere kun være fokus på det nationale og politiske arbejde; der var også behov for, at det danske arbejde fik en social profil.

Derfor skulle dette udvalg - i høj grad i samarbejde med Gamles Værn og Sundhedstjenesten - forsøge at kortlægge, hvor de ældre havde brug for hjælp, og hvori denne hjælp kunne/skulle bestå.

Sundhedstjenesten tog sig - som navnet jo også indikerer - først og fremmest af de helbreds-mæssige problemer, som folk i mindretallet måtte lide af.

Fattigdommen og nøden var stor på dette tidspunkt; der var stadig rigtig mange følger af krigen, som ikke blot mindretallet led under; det gjorde flertalsbefolkningen selvfølgelig i samme grad.

Mens sundhedstjenestens ar-

bejde blev betalt af det officielle Danmark, var GAMLES VÆRN's arbejde i høj grad båret af privat støtte hjemmefra, ikke mindst fra Daell Fonden. Alt deres arbejde blev udført af frivillige hjælpere. De praktiserede en vidtstrakt besøgstjeneste; de uddelte nyt og brugt tøj, ligesom damerne havde lidt levnedsmidler med, når de kom på besøg hos de gamle og dårligt stillede.

Det nye udvalg forsøgte nu at blive en medspiller på dette felt, men fandt så i øvrigt ret hurtigt en niche, der hed hjælp til en god og frugtbar anvendelse af den fritid, som mange havde mere end rigeligt af, da arbejdsløsheden var stor.

Og her holdt udvalget skarpt øje med, hvad der i Danmark blev gjort for pensionisterne. Hvad af det kunne vi bruge i Sydslesvig? Og hvad var der mulighed for?

En oplagt idé var det at inspirere til oprettelse af ældreklubber; det kunne bedst ske i samarbejde med SSF's distrikter og/eller de menigheder, der også var vokset frem overalt i Sydslesvig sammen med den folkelige bevægelse i de første årtier efter krigens ophør.

Overalt, hvor man kunne finde frem til en lokal person, der ville tage ansvar og stå for et sådant fællesskab, skød klubberne frem.

Tag over hovedet fandt klubberne så i skoler og menighedslokaler i det omfang, at de fandtes på stedet.

Så medbragte man selv kop

og tallerken og lidt blødt brød, og så sang man, lavede håndarbejde, snakkede dansk i det omfang, man kunne det - eller samarbejdede med husmoderforeningen om gode råd i en sparetid.

Man entrerede med lærere, præster og andet godtfolk om små oplysende foredrag - og så spillede man kort på plattysk! I disse tider, hvor fjernsynet bestemt ikke var hvermandseje, var der et stort behov for sådanne sociale foranstaltninger, selvom de var såre beskedne.

Klubberne måtte i det store og hele klare sig selv økonomisk, men efterhånden blev det dog sådan, at SSF kunne give et lille tilskud pr. medlem, og ved hjælp af fonde i Danmark, ikke mindst Slesvig-Ligaen, blev det også efterhånden muligt at hjælpe økonomisk med en julecheck til klubberne, så der blev råd til lidt ud over det sædvanlige ved juletid.

Ligeledes kunne der blive hjælp til udflugter til Danmark, og de var ikke mindst dengang, men er det for så vidt stadigvæk, noget af det bedste, der kan bydes på.

Det opdagede vi midt i 80'erne, da vi et par år på Ældresagens vegne kunne indbyde til ophold af en uges varighed forskellige steder i Danmark.

Det var ophold, der var særdeles stor rift om.

Over årene har vi i det humanitære udvalg imidlertid kunnet se en udvikling, der har bevirket en ændring i ældreklubbernes liv.

I takt med, at de generationer er forsvundet, som havde oplevet krigstiden og den første efterkrigstid, har vi kunnet konstatere, at de nye pensionister ikke har samme behov for at mødes til klubbernes uforpligtende samvær.

Nu har de tilbud om at deltage i alt muligt; nu bor de heller ikke længere i små og kolde lejligheder uden fjernsyn, og nu søger de interessefællesskaber.

Derfor har mange klubber måttet lukket sig selv, simpelthen på grund af mangel på tilslutning, og det er nok en udvikling, der vil fortsætte de første mange år, men vi har trods alt stadig omkring de 40 af de traditionelle ældreklubber tilbage, som mødes regelmæssigt, en gang om ugen eller hver 14. dag.

Initiativet til dem er stadig de ildsjæle, der tilrettelægger og afvikler møderne, og disse ledere og deres hjælpere indbyder det humanitære udvalg en gang om året til en udflugt enten nord eller syd for grænsen, hvor vi byder på eftermiddagskaffe og en pæn middag samt besøg på en institution eller en interessant seværdighed.

Her i slutningen af august gik turen fx til KZ-mindeparken i Schwesing ved Husum, hvor vi hørte om de uhyrligheder, der foregik dér i slutningen af krigen; derfra gik turen til den danske kirke i Husum, og kaffen fik vi på Mikkelsberg, hvor vi samtidig så en dejlig maleriudstilling. Endelig kørte vi ud til en restaurant helt ude under

Landsmødet - Humanitært Udvalg - 3

diget til Vadehavet, og det var en tur, som de 65 deltagere nød i rigt mål.

Hvert forår og efterår sender udvalget sin **folder** ud til samtlige medlemmer af SSF i Sydslesvig over 60 år med udvalgets samlede aktivitets-tilbud. Og det er stadig ganske omfattende.

En del sker i samarbejde med Skoleforeningens voksenundervisning. Her er der tilbud om idræt og motion specielt tilrettelagt for ældre, og i det samarbejde er SdU i øvrigt også kommet på banen med nogle gode formiddage, hvor de ældre kan snuse til forskellige former for legemlig aktivitet.

For i takt med at vi bliver ældre og ældre, og mange for så vidt har det forbavsende godt, kan det jo ikke undgås, at bevægelsesapparatet bliver slidt, så der er også kommet rigtig god

søgning til de mere stilfærdige former af legemsøvelser, fx stolegymnastik.

Også den kan godt få pulsen op og sveden frem på panden.

I mange år har seniordans også været et populært tilbud. Signe og Anders Schaltz Andersen har i mange år trofast begivet sig ud på den lange vej fra Hatsted til Flensborg for at lede denne rytmiske- og musikalske form for gavnlig motion og bevægelse.

Nu har problemer med bentøjet sat en stopper for løjerne, men dygtige instruktører fra de sydslesvigske folkedansere har taget over, og nu danser vi folkedanse, så godt vi kan.

Under tilbuddene med fysiske aktiviteter skal også medregnes de meget populære *Vandringer i Grænselandet*, som vi har lanceret i mere end 20 år.

Her indbydes der til traveture

på omkring 10 km både nord og syd for grænsen, tilrettelagt af stedkendte folk, så vi oplever nye og spændende steder, som man måske ikke umiddelbart selv kan finde frem til. Dem har vi også megen glæde af.

Nævnes skal bestemt også to grupper, hver på ca. 20, der kalder sig Aktive Pensionister. Her er der imidlertid tale om mere sysler og vitaminer for hovedet, idet de mødes ugentligt i 20 uger til foredrag, diskussioner, institutions-, museums- og virksomhedsbesøg.

Det er en slags kursusvirksomhed under voksenundervisningen, og derfor er der også en begrænsning i deltagerantallet, hvilket for så vidt er meget beklageligt, for interessen for at være med er stor, nok fortrinsvis blandt de pensionerede medarbejdere fra de danske institutioner i Sydslesvig.

Ubegrænset mulighed for at deltage er der til gengæld de eftermiddage, udvalget indbyder til på Flensborghus.

Her drejer det sig om en slags folkelige forsamlingshus aktiviteter - med foredrag om aktuelle emner, om kunst og litteratur, om historie og politik.

Her viser vi dokumentarfilm om Nord- og Sydslesvig, og vi lever op til vort ry om, at i Sydslesvig synger vi glad og gerne. Det er kun fantasien og foredragsholderens honorarkrav, der sætter grænser, men efter tilslutningen at dømme er vi mestendels heldige med at finde emner, der er af almen interesse.

Der kan være kammermusik på programmet - der kan være små lødige teaterforestillinger, noget som SSF's teater- og kulturudvalg hjælper os med at få fat i, og til sådanne arrangementer i Flensborg tilbyder vi også økonomisk hjælp til transport til Flensborg for klubberne, der ligger langt fra Flensborg, så at

de har samme mulighed for at få del i oplevelsen.

Endelig skal det højskoleophold nævnes, som udvalget hvert år formidler.

Det begyndte for en ca. 15 år siden med tilbud om en dag på højskole. Det blev hurtigt til 2 dage med en overnatning, og for ca. 10 år siden vovede vi pelsen og tilbød et ophold på en af vore højskoler af en uges varighed.

Og det blev en stor succes.

For at få økonomien til at hænge sammen søger vi legater og fondstilskud øremærket til dette arrangement, og glædeligvis har der indtil nu været adskillige, der har syntes, at det var en god idé.

Så fra 2008 har vi hvert år haft små 50 seniorer på højskole hvert år, og for tiden har vi et ophold på Rude Strand Seniorhøjskole planlagt til april 2018. Til sidst blot et par ord om selve udvalget. Det består i dag af 10 personer, der alle er udpegede af forskellige danske

institutioner hernede i Sydslesvig; det drejer sig om SSF - i Flensborg og uden for Flensborg; SSV, Skoleforeningen, Kirken, Biblioteket, Sundheds-tjenesten, Aktive Kvinder og Husmoderforeningen; og sidste år kom der så yderligere en repræsentant for SdU med.

På den måde prøver vi på at få sammensat et udvalg, der henter sine medlemmer i alle hjørner af det sydslesvigske forenings- og institutionslandskab; formanden bliver indstillet af udvalget selv, men skal derefter også godkendes på et hovedstyrelsesmøde i SSF, som den pågældende også får plads i dog uden stemmeret, da han/hun ikke er valgt af nogen medlemsstyret forening.

Vi har et budget på ca. 40.000 Euro om året, og udvalget aflægger én gang om året beretning om udvalgets aktiviteter for hovedstyrelsen.

Leif Volck Madsen

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema kan hentes på vores hjemmeside: www.slesvigligaen.dk. Det udfyldte skema returneres inden 31. august hvert år til foreningens formand.

(Husk at anføre tydelig telefonnummer og e-mail-adresse)

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

SLESVIG-LIGAENS LEGAT 2017

Med disse ord overrakte foreningens kasserer, Jens Hønholt, årets legat:

Traditionen tro uddeles Slesvig - Ligaens Legat på det årlige Landsmøde og i år ingen undtagelse.

Personen vi har valgt i år er:

Fattet - rolig - samvittighedsfuld - humoristisk - imødekommende - seriøs - veltalende - og bruger meget tid på det, han har med at gøre.

Han arrangerer hyggetimer - udflugter - kursusophold - underholdning og meget, meget mere. Alt dette gør han som frivilligt arbejde til glæde og gavn for rigtig mange mennesker i den forening, som han er formand for.

Så det er en stor glæde for os i dag at overrække Slesvig - Ligaens Legat til dig
Leif Volck Madsen.

Hjertelig tillykke og værsgod.

Afstemningens eftervirkninger i Grænselandet, bl.a. på mig selv.

ved

Anne-Margrete Jessen

Da jeg har sagt ja til at være redaktør for Thyra Vold, hvor jeg heldigvis hjælpes af Willis kyndige vejledning, vil jeg gerne præsentere mig selv i et lille historisk forløb, så læserne får et indtryk af, hvem den nye redaktør er. Samtidigt giver artiklen et lille indblik i, hvordan det var at være dansk sydslesviger i efterkrigstiden i 50erne og 60erne.

Nu er det snart 98 år siden, at der var afstemning i 1. zone i grænselandet, nemlig d. 10. februar 1920, og det kom til at betyde meget, ikke kun for vores bedsteforældre og vores forældre, men også for os selv og for vores børn.

Det er en stor mundfuld at skulle tage alle afstemningens eftervirkninger med i et relativt begrænset sammendrag, men jeg kan da berette om noget, som jeg ved rigtig god besked med, og det er mig selv og min familie, som er typiske danske sydslesvigere med alt, hvad dertil hører af grænselandsliv. Vores liv er jo i virkeligheden for en stor del formet som det er på grund af afstemningen i 1920.

Mine forældre blev født i hhv. 1907 og 1908.

Begge kom fra fattige husmandshjem, hvor begge ejen-

dommeligt nok havde mistet deres far, da de var små.

Min mor blev født i Veseby (Weseby) ved Hyrup (Hürup) i Angel. Hendes forældre havde et lille husmandssted i Veseby, og hendes far døde, da hun var 7 år gammel.

Min mor kom på tysk skole i Hyrup i 1913. Der eksisterede jo ingen danske skoler på den tid og der var tysk skolepligt. Hun blev færdig med sin hovedskole -«Abschluss», da hun var 15 år gammel. Det var i 1922.

Min mormor var efter min mors udsagn meget dansksindet, selvom hjemmet talte plat-tysk. Hendes far havde nemlig både været med i krigen i 1864 på dansk side og været slotsgartner på Lyksborg Slot hos Kong Frederik d. 7, der boede der en meget stor del af sit liv sammen med Grevinde

Danner.

Afstemningen og dens sørgelige resultat for Sydslesvig d. 14. marts i 1920 var et dagligt samtaleemne i min mors hjem, og der var delte meninger om det nationale tilhørsforhold også blandt min mors søskende. De to rigtigt overbeviste dansksindede i familien var min mormor og min mor.

Min mormor havde naturligvis hørt om, at der var oprettet en dansk realskole i Flensborg, nemlig Duborg-Skolen og havde fortalt min mor om det, og min mor VILLE gå på den skole. Det var temmelig usædvanligt, at en fattig pige fra landet ville gå på realskole, og så endda på en dansk.

Det var ikke velset i en landsby som Veseby, og så kunne hun jo ikke engang tale det danske sprog. Tyskerne forlangte nemlig, at elever efter endt tysk skolepligt skulle bestå en optagelsesprøve i dansk.

Imidlertid kom hun via dansk

hjælp, jeg tror via Sønderjysk Skoleforening, på Rends Efterskole for at kunne tilegne sig sproget, og efter et års forløb blev hun optaget på Duborg-Skolen, som hun forlod to år senere i 1925 med en præliminæreksamen.

Efter Duborg-Skolen kom hun på Ribe Statsseminarium, der dengang var et kvindeseminarium. Hun vendte hjem til Sydslesvig tre år efter, hvor hun virkede som lærer indtil sin pensionering i 1972.

I 1941 blev min mor gift med min far Christian Ketel Ingwersen, som var journalist på Flensborg Avis, men på den tid var indkaldt som soldat ved den tyske værnemagt.

Min far blev født i Mjön (Miön) ved Medelby i Sydslesvig i 1908. Slægten stammede egentlig fra Nordfrisland, men via giftermål havde min farfar erhvervet et husmandssted i Mjön. Der blev talt frisisk, sønderjysk og plattysk i det Ingwersenske hjem.

Min fars barndom forløb nogenlunde som min mors. Yderst fattige kår! Det var en opvækst uden far, idet hans far og tvillingebror døde af difteri, da min far var to år gammel.

Min far havde det lige som min mor. Afstemningen og oprettelsen af Duborg-Skolen bevirkede, at han også valgte det danske. Han ville gå på Duborg-Skolen, og han blev optaget med det samme, da han kunne tale sønderjysk.

Efter bestået præliminæreksamen i 1924 kom min far i kontorlære hos en sagfører i Flensborg. Læretiden varede dog kun kort, idet han fik tilbud om at komme i journalistlære på Flensborg Avis. Der fandt min far sin rigtige hylde. Han blev bl.a. undervist af redaktør Ernst Christiansen, der ihærdigt fjernede alle gloser, der havde tysk oprindelse fra avisens spalter. Ord som arbejde, der er af tysk oprindelse« blev bl.a. erstattet med at »sysselsætte«, anhænger blev erstattet med påhængsvogn osv., og der blev i det hele taget lagt vægt på en megen korrekt sprogbrug, da avisen skulle gengive sagsforhold korrekt.

Det var svære tider for det danske mindretal i trediveerne. Det var ikke kun økonomien, der trykkede, men også nazisternes magtovertagelse, der gjorde det meget svært for det danske mindretal, der på grund af situationen ikke havde et stort åbenlyst til danskheden bekendende antal mennesker, men de, der var der, holdt sammen.

Der blev holdt danske møder mange steder, og mange gange var den eneste aftenunderholdning en dansk sangbog.

Det var på disse møder, at min far og min mor rigtig mødtes og besluttede at ville gifte sig. Og det blev besluttet, at den nystiftede families sprog skulle være dansk.

Min far blev indkaldt til den

tyske værnemagt i 1939, og han var heldig, idet han blev sat til at køre lastbil og senere skulle arbejde på feltkontoret. Han slap altså for at skyde mennesker, men krigen kom alligevel til at præge ham meget, så meget, at han trods sit tyske statsborgerskab var nærmest fanatisk dansk og nærmest ligeså fanatisk antitysk.

Min mor og far blev gift i 1941, da min far var på orlov. Han var yderligere på orlov et par gange mere under krigen. I 1944 kom min storebror Jens-Christian, der nu er bosiddende i Aabenraa, til verden.

Min far kom i amerikansk krigsfangenskab efter krigen, og han kom hjem igen i 1946. Jeg selv blev født i februar 1947.

Indtil jeg fyldte ni, boede vi i en meget upraktisk lille lejlighed med fælles toilet for flere familier på Havnevejen i Flensborg, og jeg kan tydeligt huske, at vi som nogen af de få havde bil, en gammel DKW, som vi bogstaveligt talt »futte« meget rundt i. Min far tog os nemlig meget gerne med, når han skulle referere møder for avisen. Der var blandt andet massevis af danske skoleindvielser rundt omkring i Sydslesvig, og så var både min mor, Jens-Christian og jeg med. Der gik et sus igennem forsamlingen, når Dannebrog blev båret ind af spejdere eller FDFere, og det sus og sug

i hjertet, når Dannebrog bliver båret ind, kan jeg stadig ikke frasige mig. Jeg kan huske, at min bror og jeg kedede os utroligt, når der holdtes lange taler, og vi skulle sidde pænt ved kaffebordene. Der blev sunget mange nationale sange. Jeg har jo kun været en meget lille pige, men alligevel har disse ture præget mig meget. Undervejs kunne vi høre vores forældre snakke om nationale spørgsmål og om mennesker, de ikke havde lyst til at tale med mere, fordi de syntes, at de havde ladet danskheden i stikken, medens nazisterne havde magten. Vi forstod ikke meget af det, men jeg blev alligevel påvirket af en stærk sort-hvid-maling i forbindelse med dansk og tysk nationalitet. Vi kørte meget rundt i Sydslesvig og Danmark i vores DKW.

I Sydslesvig blev hver lille plet besøgt, hver kæmpehøj besteget, og der blev fortalt og undervist igen og igen, så vi vidste besked om Sydslesvigs historie. Vi var på Før, på Amrum, på Pelvorm, på Halligerne, på Sild, på Rømø, Fanø og Mandø. På Dannevirke og i Hedeby var vi mange gange, og vi har utallige gange været på Gottorp Slot for blandt andet at se Nydambåden.

Mine forældre tog meget på campingtur med os. Hver pinse tog vi til campingpladsen i Esbjerg, hvad der var meget fornøjeligt.

Udover utallige ture til Dan-

mark var vi også i Sverige, Holland, Belgien, Tyskland, Østrig, Frankrig, Italien. Jeg skal love for, at vi fik en alsidig uddannelse, hvad angår vores hjemstavn, men også i forhold til vores placering i Europa. Min fars motto var altid: »Gå ud i verden med et åbent sind, men glem ikke dine rødder!« Det var tit svært at forstå, især søndag morgen, men vi skulle ud at se noget, vore forældre gerne ville vise os.

Tydeligt husker jeg også mange dage om året, hvor vi kørte til Aabenraa, Tønder, Haderslev, Kolding, Gråsten eller Sønderborg for at spise vores livret, oksekødssuppe med kød- og melboller, på et af torvehotellerne. Mens min mor var hos frisøren skulle min far, min bror og jeg til legetøjsforretninger for at købe legetøj som fx dele til svæveflyvere og derefter altid til en boghandler for at købe bøger. Det var især Jan-bøger, Jukan- og Tarzan-bøger, der slugtes af os, men vi var da også flittige lånere på Dansk Centralbibliotek i Flensborg. Ota-bøger, der kunne købes ved at købe Ota-havregryn, havde også vores store interesse. Det samme gjaldt en videnskabelig populær serie, der hed Levende Verden og Illustrerede Klassikere, Fyrtårnet og Bivognen, Knold og Tot, Anders And osv. osv.

I det hele taget var både vores hjem, men også skolen meget

nationalt dansk præget. Der blev sunget massevis af fædrelandssange, og vi blev undervist grundigt i det slesvigske spørgsmål. Målet var helt klart at vinde Sydslesvig tilbage til Danmark i en kulturel kappestrid. Det gjaldt om at gøre folk bevidste om deres rette danske herkomst ved at vise både mindretallet og vores tyske naboer Moder Danmarks kulturelle overlegenhed. Her havde Grundtvig en meget stor position. Vi sang sange som »Vi er Sønderjyllands Ungdom og - i vor arbejdsdragt, frejdigt uforsagt, vil vi stride landet hjem igen til Danmark« eller sange som »Venner ser på Danmarks kort«.

Sange som »Jeg elsker de grønne lunde« og »Det haver så nyeligen regnet« stod naturligvis øverst oppe på hitlisten. Ligeså »Den signede dag med fryd vi ser«, for vi misforstod vist sidste vers, der starter med »Så rejse vi til vort Fædreland«. Der tænkte vi kun på Danmark som vores fædreland.

Jeg husker tydeligt min misundelse over, at der var tøjuddeling på den skole, jeg gik i, nemlig Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg. Der havde været tøjindsamling i Danmark til fordel for Sydslesvig, og det var vores højtelskede og absolut forguede Dronning Ingrid, der havde stået for det.

Næsten alle piger i klassen fik tykke lange lyserøde fløjsun-

derbukser, der gik helt ned til knæene, blot ikke jeg, fordi min mor syntes, at vi ikke kunne være bekendt at tage noget, når vi selv var temmelig velsituerede i forhold til så mange andre. Jeg var MEGET misundelig, kan jeg huske, og for at få ro var vi i byen et par dage senere for at købe et par »ulvebukser«. Jeg havde misforstået udtrykket ulderbukser, der lignede dem fra tøjuddelingen.

Der var ingen tvivl om, at vi elskede Danmark så meget, at det for os stod som det »forjættede land«, hvor alle mennesker bare var gode. Himlen var i hvert fald mere blå, græsset mere kønt, og mælken smagte i hvert fald bedre i Danmark! Det mente vi bestemt!

Vi var simpelthen overbeviste om, at tyskerne havde frastjålet Danmark det dejlige Sydslesvig med en brutal overmagt, og at vi var forpligtede til at blive i Sydslesvig og værne om det.

Aldrig at vige!!! Aldrig!!! For de gamle som faldt, er der ny overalt!!! Pligtens tunge bud!, blev det kaldt.

Der lå en undertone i, at det at rejse væk var en noget let løsning, som man ikke kunne være bekendt.

Nej, hvor har det præget mig, og det går jo i arv. Vore to voksne børn Mette og Lise har besluttet, at de vil blive og blive ved med at virke i det folkelige danske arbejde i

Sydslesvig. De er begge meget aktive indenfor den danske spejderbevægelse i Sydslesvig og i det hele taget meget aktive indenfor alt dansk arbejde, som de er omgivet af, dér hvor de bor, men de er nok ikke så nationalistiske, som vi var.

Aldrig at vige!!! Aldrig!!! Har vi påduttet dem det? Det spørger jeg mig selv om. Det er et hårdt krav at stille sig selv og andre!

Vi, i min barndom, blev godt forberedt, og for nogle var det bare for meget. De flyttede til Danmark. Der er kun én i min gamle studenterklasse, der grundet et ægteskab flyttede til Berlin. Resten blev eller flyttede til Danmark.

Rejse eller blive? Det var den store diskussion i 60-erne. Front eller Bro?

Jeg kan sige, at mindretallet heldigvis har valgt broen i dag, men vores egen bropille hviler på et godt fundament. Det fundament skulle ikke gerne skride.

Efter at have gået på Gustav Johannsen i Flensborg kom jeg som 10-årig på gymnasiet på Duborg-Skolen. Jeg var naturligvis blevet spejder i Dansk Pigespejderkorps Sydslesvig, og det var absolut lige noget for mig. Spejderbevægelsen har givet mig meget store oplevelser, og da spejderne i Sydslesvig udover det, at de er med i en international bevægelse, altid har følt sig forpligtet overfor mindretal-

let, har spejderbevægelsen i Sydslesvig haft en MEGET stor betydning for danskheden i Sydslesvig.

Jeg var først med i Margrethe Flok i Flensborg, senere blev jeg tropassistent for Benedikte Trop og senere blev jeg tropfører for Anne-Marie Trop i Sporskifte (Flensborg-Weiche), samme sted, hvor jeg nu sært nok også blev lærer og senere skoleinspektør indtil min pensionering i 2011.

Også Karl Otto Meyer, vores tidligere så berømte landdagsmedlem, har været spejder, og han har ved flere lejligheder understreget dens store betydning for ham. Mens jeg gik på Duborg-Skolen blev jeg medlem af skolens elevråd samt en del af redaktionen for skolebladet Vulkanen. Vi var faktisk meget politisk bevidste om mindretallets situation, og vi læste naturligvis udover

Flensborg Avis også Tidens Stemme og Information. Vi deltog gerne i politiske podiumsdiskussioner, og vi brugte meget tid på at samtale med hinanden, når vi gik til fest. Jeg er bange for, at mange af vores børn og unge i dag både i Sydslesvig og Danmark går glip af disse gode samtaler.

Efter min matematisk naturvidenskabelige studentereksamen i Flensborg i 1966 flyttede jeg til spejderkollegiet i København for at gå på universitetet dér.

Det var dog ikke sagen for

mig, så jeg flyttede nærmere hen til grænsen i 1968 for at læse på seminariet i Tønder. Der mødte jeg min mand Leif, som senere blev lektor på Duborg-Skolen, men blev pensioneret i 2012.

Efter endt studietid giftede vi os i 1971 og flyttede til Vesterland på Sild (Westerland auf Sylt), hvor vi begge blev ansat som lærere på den danske skole, Hans Meng-Skolen. Det var en meget spændende tid!

Jeg startede en spejdertrop på stedet, og vi var begge meget engagerede i skolens liv og blev hurtigt en del af det folkelige arbejde. Det var en tid, der var præget af meget sammenhold, og den var meget rig på oplevelser.

Min mand ville imidlertid gerne læse matematik på universitetet, og da jeg helst ville blive i Sydslesvig, besluttede han sig til et studium på universitetet i Kiel. Vi flyttede til Egernførde i 1974. Jeg havde fået ansættelse på den danske skole, Jes Kruse-Skolen i Egernførde (Eckernförde), og Leif kørte til Kiel hver dag. Vores datter Mette blev født i oktober, så jeg var jo en køn en, sådan næsten at starte min lærergerning et nyt sted med barselsorlov, men dengang varede den jo ikke mere end 12 uger i alt., så jeg var snart på arbejde igen.

Det blev til meget rige år i Egernførde. Det var en dejlig skole med meget flinke kol-

leger og dejlige børn, og snart var vi naturligvis igen engagerede i det folkelige arbejde. Jeg blev medlem af Slesvig-Ligaen, som jeg blev bestyrelsesmedlem af i en længere år-række, og vi var rigtig aktive i arbejdet i SSF. I 1980 blev min mand færdig, og vi flyttede til Ellund ved Flensborg, en dejlig landsby, som min far endda havde boet i som barn.

Jeg fik ansættelse som lærer på Oksevejens Skole i Flensborg, og efter sit pædagogikum i Tønder fik Leif ansættelse som adjunkt på Duborg-Skolen.

I 1982 blev vores anden datter Lise født, og netop det år gik jeg igen ind i det aktive spejderarbejde efter seks års passivt medlemskab.

Min gode spejderkammerat Mucki Kvist startede et spejderarbejde i Hanved Danske Skole med mig som hjælper og vores ældste datter Mette som ulveunge og Lise i en baby-bæretaske. Vi opkaldte gruppen efter den berømte Frøslev-digter Karsten Thomsen, der bl.a. har skrevet sangen »Det er så kønt det er så dejle«, og som ligger begravet på Hanved kirkegård i Sydslesvig.

Gruppen voksede sig snart stor, og den eksisterer da stadig i bedste velgående med 98 medlemmer. Jeg selv er stadig aktiv som kasserer i gruppeledelsen. Jeg var vicekorpschef for Dansk Spejderkorps Sydslesvig fra 1994-2000 og korpschef fra 2008. I 2010

blev jeg korpsrådsformand og stoppede i 2014.

Vi boede i Ellund i Hanved Kommune fra 1980 indtil 2000, hvorefter vi flyttede til Flensborg.

Udover mit spejderarbejde i Hanved-Langbjerg var jeg kommunerådsmedlem i Hanved (Handewitt) Kommune for det danske parti SSW i en lang række år, og jeg blev desværre nødt til at ophøre med det, da jeg flyttede til Flensborg i 2000. Nu er jeg formand for det danske mindretals danske parti SSW's lokalafdeling i bydelen Flensborg-Weiche.

En stor del af min tid går med gildearbejdet i Sct. Georgs Gildet Flensborg, hvor jeg er blevet gildemester. I 2013 blev jeg medlem af Internationalt Udvalg for Sct. Georgs Gilderne i Danmark. Det er rigtigt spændende at være med i arbejdet. Den post stoppede jeg med i år og blev i stedet medlem af PR-udvalget.

Man kan spørge sig selv, hvordan det kan være, at der stadig eksisterer et dansk mindretal i Sydslesvig. ER tyskerne ikke pæne mennesker? Er Tyskland ikke et godt land at leve i?

Jeg har tit funderet over disse spørgsmål, og mit svar må være:

Jo, tyskerne er pæne mennesker, og det er et godt land at leve i.

Vores fortsatte eksistens må søges i, at det er vores identitet at være vokset op i mindretal-

let, og at det er en udefinerlig kærlighed til Sydslesvig og Danmark, der holder det hele i gang, at det går i arv.

En stor del af min nuværende pensionisttid går naturligvis med at min mand og jeg er med til at passe vores to små børnebørn. Med hensyn til det folkelige arbejde er jeg naturligvis aktivt medlem af alle danske foreninger

i og omkring den danske skole i bydelen Flensborg-Weiche (Flensborg-Sporskifte).

Her kan nævnes vores lokale danske menighed, som holder til i en kirkesal i det Danske Forsamlingshus – Det Danske Hus-, Sydslesvigsk Forening, Sydslesvigs Vælgerforening, Sporskifte Danske Ungdomsforening, Husflidsselskabet, Karsten Thomsen Gruppe, Sct. Georgs Gildet Flensborg..

Alle danske foreninger mødes i et råd, vi har dannet, som hedder Sporskifte Samråd. Jeg har været rådets sekretær indtil februar 2016, og det har været meget spændende at være med i det, idet vi har bevirket mange danske tiltag. Vores næstsidste projekt var byggeriet af Det Danske Hus i Sporskifte (Flensborg-Weiche) Igen en milepæl i Slesvig-Ligaens virke! Nu har vi lige kunnet indvie det flotteste spejderhus, man kan tænke sig, nemlig Spejderhuset i Sporskifte. Endnu en milepæl i Sporskifte, som Slesvig-Ligaen har været med til at få på plads via ægte-

parret Gertrud og hans Thranes storslåede donationer.

Spejder-og gildearbejdet tager selvfølgelig den største del af min fritid.

Vores gilde har 39 medlemmer, og vi gør en stor indsats for, at vise, at vi er en del af det danske gildearbejde i Danmark.

Jeg er naturligvis også medlem af Grænseforeningen, af Slesvig-Ligaen, Borgerforeningen, Foreningen Norden Sydslesvig og naturligvis også af Skoleforeningen. Jeg er medlem af OB-PS, Olave Baden-Powell Society, et internationalt spejder Fund-Raising Selskab, hvor HKH Prinsesse Benedikte er meget aktiv protektor. Jeg er medlem af FOSE, Friends of Scouts in Eastern Europe, der understøtter spejderne i Østeuropa.

Det nyeste er mit aktive virke i vores danske partis lokalafdeling i bydelen Flensborg-Weiche. Vi har afholdt flere arrangementer, og det er meget spændende og ligefrem fornøjeligt at være med.

Selvom den gamle genforeningstanke, som jeg selv troede på i min ungdom, nu synes forsvundet hos de fleste, vil jeg gerne fortsat arbejde for en folkelig genforening tværs over landegrænsen og gør, hvad jeg kan for at styrke det folkelige fællesskab, vi sydslesvigere har med vores landsmænd nord for grænsen. Hvordan skal fremtiden for

Sydslesvig nu se ud?

Jeg tror, at vi, både danskere i Danmark og sydslesvigere i Sydslesvig skal besinde os på vore fælles rødder, samtidig med, at vi gør, hvad vi kan for at erhverve et vid syn, der går langt ud over vores egen navle.

Der er en stor forskel på at være national og at være nationalist.

At være national betyder, at man holder af sin nation trods fejl og mangler, at være nationalist betyder, at man kun ser sin egen nation som den bedste, og at man ikke accepterer andre nationer som ligeværdige.

Her i Sydslesvig er vi gået over til et motto, der lyder som følger:

For hinanden og med hinanden i gensidig respekt og med respekt for sig selv. Dette motto må gælde for alle i vores elskede, omstridte land, Sydslesvig, om det så er danskere, tyskere og frisere, ja, det må også gælde for alle dem, der er kommet til udefra. Dette motto må stå i højsædet for os alle, og det kan vi leve godt med.

Lad os sammen arbejde for, at de gamle landsmændsbånd mellem vores gamle nu delte Sønderjylland bliver bevaret og fortsat bliver knyttet så tæt som muligt.

Anne-Margrete Jessen

Indvielsen af Spejderhuset i Sporskifte den 17.11. 2017

Det var det helt store opbud, da Karsten Thomsen Gruppe havde inviteret til indvielse af det endelige resultat af mange års bestræbelser, nemlig det færdige, flotte, fuldendte Spejderhus, der skal rumme aktiviteter og samvær for spejdere og unge i det danske mindretal i bydelen Sporskifte, men som naturligvis også står til rådighed for alle andre af det danske mindretal, der kunne tænke sig at bruge det til foretagender i dansk regi.

Ligeledes vil mindre spejdergrupper og klasser nordfra også være velkomne til at benytte Spejderhuset, for naturligvis skal det BRUGES. Hovedaktørerne i selve indvielsen var først og fremmest Slesvig-Ligaen, SSW og SdU, den tidligere bestyrelse for den nedlagte Støtteforening for Det danske Hus/Arbejde i Sporskifte,

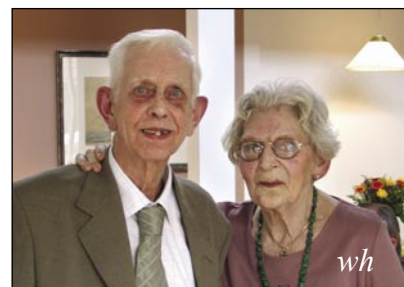
Ca. 150 mennesker havde fundet vej til Spejderhuset. Her står de samlet for at følge afsløringen af navnet Spejderhuset. Gruppeformand for Karsten Thomsen Gruppe, Eberhard von Oettingen, byder den store forsamling velkommen.

Karsten Thomsen Gruppens hytteudvalg samt alle, der er tilknyttet spejdergruppen, for det er dem, der især vil benytte Spejderhuset.

Hurra for en superdag, hvor der kom ca. 150 gæster for at glæde sig over det mega-skønne Spej-

derhus, der er tegnet så smukt og funktionelt af arkitekt Glenn Dierking.

Slesvig-Ligaen har været aktivt med hele tiden, idet det var via deres Thrane-fond, at Spejderhuset kunne finansieres. Ægteparret Hans og Gertrud Thrane, Grindsted, havde allerede været med til at muliggøre oprettelsen af Det Danske Hus i Sporskifte.

Gertrud og Hans Thrane ved overdragelsen af gavebrevet den 11. marts 2004.

Gertrud Thrane nåede desværre ikke at opleve indvielsen af Det Danske Hus i 2007, idet hun afgik ved døden kort tid forinden, men det gjorde Hans Thrane. Han forsømte ingen lejlighed til efterfølgende at deltage i større arrangementer, der afholdtes i Det Danske Hus. Han var altid med til årsmøderne, hvor han overnattede i et af Pastor Elsebeth Villadsens gæsteværelser, og hvor hun og venner kørte rundt med ham i Sydslesvig for at genopleve gamle minder.

Hans og Gertrud Thrane var meget afholdte i Sporskiftes danske befolkning. Hver gang vi mødtes med Hans Thrane, spurgte han efter planerne vedrørende et spejder/ungdomshus, for det ville han gerne være med til at finansiere. Vi trak altid på det, for vi ville ikke belaste ham økonomisk.

Han tog dog beslutningen for os, idet han kort før sin død øremærkede sin arv, som gik til Slesvig-Ligaen, med henblik på, at der af hans arv skulle oprettes et Spejderhus ved siden af Det Danske Hus.

Hans Thrane døde i 2011, kort tid før sin 90-års fødselsdag, som skulle have været fejret i Det Danske Hus.

Nu står det der, Spejderhuset, som Hans Thrane altid kaldte det. Hverken han eller hans elskede Gertrud eller pastor Elsebeth Villadsen, som var med til at udtænke hele ideen med Det Danske Hus og Spejder/Ungdomshuset kom til at opleve det, idet Elsebeth Villadsen døde i 2017, men nu står der en skøn trilogi af tre samhørende bygninger lige overfor Oksevejens Børnehaven, Oksevejens Skole og SFOen – nemlig Vuggestuen, Det Danske Hus og Spejderhuset.

Det er selvsagt, at vi er glade og taknemmelige her i Sporskifte, og vi i Karsten Thomsen Gruppe er ovenud lykkelige.

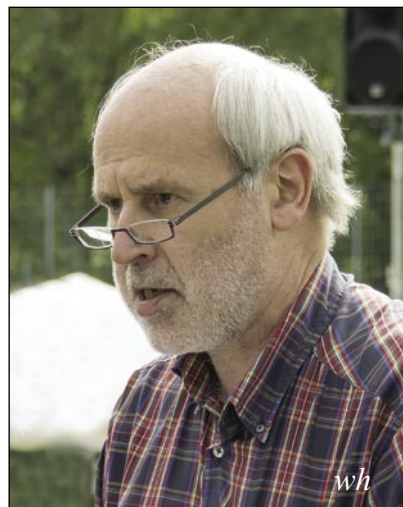
Af hjertet tak til alle, der muligjorde realiseringen af Spejderhuset:

Slesvig-Ligaen, Sydslesvigsk Forening, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, Støtteforeningen for Det Danske Hus/Arbejde, Hytteudvalget, Karsten Thomsen Gruppe og især bygningskonsulent Michael Oetzmann (lederen af SSF's bygningsafdeling) som på kyndig vis ledsagede hele byggeriet. Tak til arkitekt Glenn Dierking for et skønt bygningsværk!

Den største tak skal gå til ægteparret Gertrud og Hans Thrane for deres uegennyttige indsats for det danske arbejde i Sporskifte, ja for hele Sydslesvig. Vi følte alle, at de var til stede på selve indvielsesdagen.

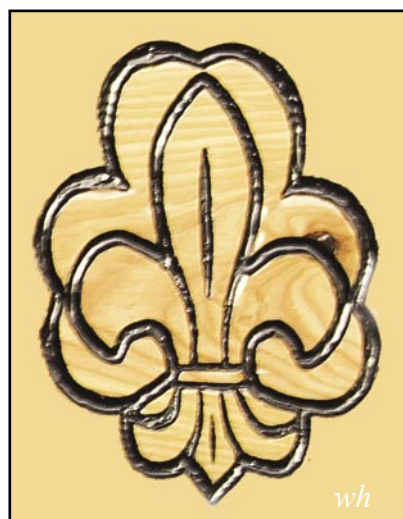
Æret være deres minde!

Lykønskning fra Slesvig-Ligaen

Næstformand for Slesvig-Ligaen, Horst-Werner Knüppel, ønskede Karsten Thomsen Gruppe tillykke med det nye hus, og han kunne glæde gruppen med, at den får leveret en nysmedet bålskål med en diameter på 1,5 m.

Ligeledes vil Spejderhuset få foræret en messingplade med Spejderhusets navn, med Slesvig-Ligaens navn og med ægteparret Gertrud og Hans Thranes navn indgraveret.

Ami Jessen

Stor sydslesvigsk deltagelse på Spejdernes Lejr 2017

På Spejdernes Lejr 2017 i Sønderborg, der fandt sted i tiden fra den 22.-30. juli 2017 med ca. 36.000 deltagere var der stor præsens netop fra Sydslesvig.

Dansk Spejderkorps Sydslesvig var et af de 5 danske spejderkorps, der var arrangører af lejren, og rigtig mange sydslesvigere var med til at løse det kæmpestore puslespil, der skal til for at løse en så stor opgave.

Dansk Spejderkorps Sydslesvig i Støvlen. Foto: Tim Riediger.

Korpset var meget stærkt repræsenteret, og på billedet ses alle de sydslesvigske spejdere samlet inde i "Støvlen", der var et imponerende bygningsværk.

Det danske mindretals forskellige organisationer og friserne var repræsenteret i mindretallenes telt, hvor de mange deltagere fik kendskab til de nationale mindre-

tal i grænselandet.

Flensborg Gildet var med til at tilbyde den spændende og store kavalkade af events og aktiviteter, som Sct. Georgs Gilderne i Danmark tilbød.

Centrum for dette var HO-TELT-området i underlejren Øen, hvor Sct. Georgs Gilderne udlejede teltkabiner til jobbere, der ikke selv havde et telt med. Der var 25 telte

med 2 kabiner i hvert telt. Sydslesvig var rigtig godt repræsenteret i denne eventrække

Tirsdag, den 25. juli var der en spændende stambordsdebat i Sct. Georgs Gildernes samlingsstelt på HOTELT-området i underlejren Øen, hvor fhv. spejderchef Roland von Oettingen, Husby i Sydslesvig, var leder af en debat, der havde temaet:

“Har BP’s citater stadig relevans i vores tid?”

Foto: Ingrid Danstrup

Onsdag, den 26. juli var der en stambordsdebat i Sct. Georgs Gildernes samlingsstelt på HOTELT-området i underlejren Øen, hvor skolekonsulent Kirsten la Cour, Skovlund i Sydslesvig, var leder af en debat, der havde temaet:

»FN’s børnekonvention og bedsteforældrene«

Onsdag var der også en stor

Fredsdebat i underlejren Øens cafételt, hvor områdechef Eberhard von Oettingen, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, var leder af Fredsdebatten med landdagsmedlem for SSW i Kiel, Flemming Meyer og Stephan Kleinschmidt, byrådsmedlem for Slesvigsk Parti i Sønderborg som debattører.

De kom begge med hver deres syn på, hvordan det er lykkedes for flertalsbefolkningerne og mindretalsbefolkningerne på hver

deres side af den dansk/tyske grænse at leve sammen i en ånd af samarbejde og gensidig respekt.

Onsdag aften var der lejr-bålsunderholdning på HOTELT-områdets bålplads, der også er hele underlejr Øens bålplads. Lejrbålsunderholdningen finder sted i Sct. Georgs Gildernes regi. Jessen Sisters, to friske gildemedlemmer fra Sydslesvig, søstrene Mette Jessen og Lise Olsen, og guitarist Brother Buhl fra Augustenborg, der gjorde deres bedste for at få det gode hyggelige og velkendte spejder-lejrgrin frem.

Torsdag, den 27. juli, holdt Generalkonsul Henrik Becker-Christensen, Flensborg, foredrag om Sønderjyllands historie i underlejren Øens cafételt.

Foto: Ami Jessen

Sct. Georgs Gilderne tilbød aktiviteter for børn i alderen fra 5-8 år. De fandt sted på HOTELT-området mandag, tirsdag, torsdag og fredag fra

kl. 9.00-12.00 og mandag og fredag fra kl. 14.00-17.00.

Yderligere blev der tilbudt aktiviteter lige foran den nyligt opførte kopi af Nydam-båden, der ligger ved kajen lige i nærheden af Sønderborg Slot. Disse aktiviteter fandt sted mandag og fredag i tidsrummene 9.00-12.00 og 14.00-17.00.

Foto: Florian Lange

Hovedpersonen, som jernalderaktiviteterne var inspireret af, var Lægæst, der kendes fra inskriptionen på guldhornene, hvor børnene i fantasien sætter sig ind i Lægæsts tilværelse som barn. En 7-årig sydslesvigsk

spejder var model for et lille historiehæfte om jernalderdrengen Lægæst.

Foto: Florian Lange

Hæftet kan tilsendes til interesserede ved at henvende sig til redaktøren af Thyras Vold.

På billedet ses Levin Luca Lange, alias Lægæst, Karsten Thomsen Gruppe, Langbjerg/Sporskifte.

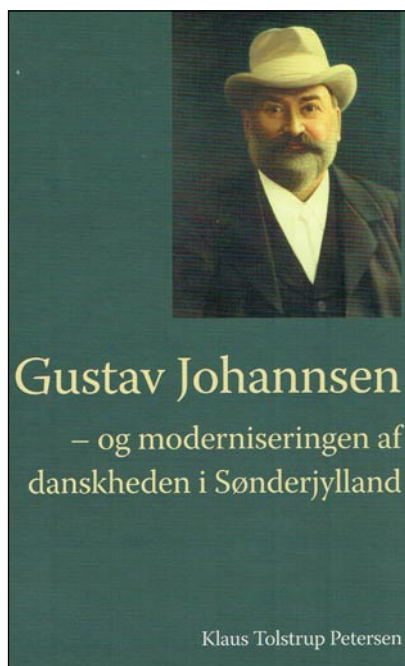
Foto: Lejravisen

Foto: Ingrid Danstrup

Landsgildemester Helmut Werth, der er forhenværende næstformand for Slesvig-Ligaen, viser Prinsesse Benedikte rundt på Sct. Georgs Gildernes HOTELT-område.

Ami Jessen

Gustav Johannsen er en af de store i historien om kampen for danskheden i Nordslesvig 1864 - 1920. Han blev kun 61 år - født i 1840, død i 1901. Han blev medlem af den tyske rigsdag i 1881 for første gang og i 1888 blev han valgt ind i den preussiske landdag. Han grundlagde Flensborg avis i 1869, var dens udgiver frem til 1883. Han var med til at redigere Sønderjyske Årbøger fra tidsskriftets start i 1889 sammen med H. P. Hanssen. Han sad i fængsel i flere omgange for sine kritiske artikler i Flensborg Avis, og mistede sit arbejde som skolelærer på grund af sit danske sindelag. I dag er en af de danske skoler i Flensborg opkaldt efter ham. Han var sandelig en af de store i Nordslesvig i den tyske tid!

Klaus Tolstrup Petersen:
Gustav Johannsen - og moderniseringen af danskheden i Sønderjylland

(Syddansk Universitetsforlag 2017)

275,- kr.

Anmeldt af

Hans Jørgen L. Larsen.

Men han har siden stået i skyggen af nogle af de andre store i kampen for danskheden som H. P. Hanssen og Jens Jessen. Nu har Klaus Tolstrup Petersen rettet op på den mangel. Lyset er nu med den nye bog virkelig blevet kastet på Gustav Johannsen, og den gør det meget klart, hvor stor betydning Johannsen har haft for arbejdet for danskheden i Nordslesvig.

I bogens titel har Klaus Tolstrup Petersen kraftigt antydnet, hvad hans sigte med bogen er. Det er ikke blot en biografi men også en bog om moderniseringen af danskheden i Sønderjylland. Det fremgår overbevisende af bogen, at Gustav Johannsens spillede en stor rolle for den modernisering. Læserne får i bogen også et godt indblik i de konflikter, der var i den danske bevægelse i Nordslesvig i sidste halvdel af 1800-tallet - i danske regeringskredse talte man ligefrem om den »interne broderkrig« i den danske bevægelse i Nordslesvig - og hvilken rolle Gustav Johannsen spillede i dem. Flensborg Avis' redaktør Jens Jessen stod på den ene side - han holdt hård-

nakket fast i en stejl protest-politik mod den tyske stat og Gustav Johannsen stod på den anden side og repræsenterede en mere pragmatisk holdning til politik. Jessen var »edsnægter«, medens Gustav Johannsen var »edsaflægger«. Bag de to betegnelser lå en vigtig forskel i holdningen til, hvordan man fra den danske bevægelses side skulle forholde sig til den tyske stat efter 1864.

Medlemmerne af den preussiske landdag skulle aflægge ed på den preussiske forfatning for at kunne indtræde i landdagen. De første dansksindede medlemmer af landdagen nægtede at aflægge ed på den preussiske forfatning med mindre den nordslesvigske befolkning fik ret til engang ved en fri afstemning at afgøre om de vil være danske eller preussiske borgere. Landdagen ville ikke anerkende et sådant forbehold, hvorfor de dansksindede edsnægtere i landdagen ikke kunne være medlemmer af den og måtte udtræde. Fra 1866 og de følgende 14 år var det næsten udelukkende edsnægtere, der blev valgt ind i landdagen af

de dansksindede i Nordslesvig. Denne golde protestpolitik blev udfordret af bl. a. Gustav Johannsen, da han som indvalgt i landdagen i 1888 aflagde eden på den preussiske forfatning. Gustav Johannsen var nu den danske bevægelses vigtigste tillidsmand - da han sad både i rigsdagen og i landdagen.

Edsnægtelsen gjorde sig godt i agitationen for den danske sag, men skabte ikke resultater. Edsaflæggerne mente derimod, at det blot var en formssag at aflægge eden og at det var mere væsentligt at arbejde politisk indefra for at ændre situationen og vilkårene for befolkningen i Nordslesvig; og det var det Gustav Johannsen gjorde. Han gik i samarbejde med de forskellige grupperinger fra de liberale til socialdemokraterne i landdagen og rigsdagen for at ændre på forholdene. Den

indsats var med til at modernisere danskheden og den måde man skulle drive politik på for at skabe bedre forhold også for de dansksindede i Nordslesvig og den gjorde indtryk på den øverste tyske ledelse; kejser Wilhelm 2. skrev engang i 1890'erne: at » man må engang give hr. Johannsen et gok oveni hans tykke skal. Jeg vil ro i landet, og jeg skal skaffe den«.

Desuden var Gustav Johannsens arbejde med at udbrede moderne dansk litteratur i Nordslesvig og hans indsats for at gøre det danske Venstre interesseret i den danske sag i Nordslesvig med til at udbrede liberale og frisindede ideer i de danske miljøer i Nordslesvig og dermed bidrog han også til moderniseringen af danskheden i Nordslesvig.

I bogen kommer vi tæt ind på disse sider af Gustav Jo-

hannsens arbejde og på hans konflikter » i den interne broderkrig«. Det er til tider spændende og tankevækkende læsning, der ikke alene fortæller om en vigtig periode i historien om danskheden i Nordslesvig men også er en fortælling, der er relevant i dag for alle med politisk interesse - i denne fortælling finder vi altså endnu et eksempel fra historien på en af de mange konflikter, der har været gennem tiderne mellem protestpolitik og pragmatisk politik. Hver gang man møder den slags konflikter er der ligheder og forskelligheder dem i mellem og derfor vil ikke alene historisk interesserede men også politisk interesserede kunne få udbytte af at læse: Gustav Johannsen - og moderniseringen af danskheden i Sønderjylland.

Hans Jørgen L. Larsen

TILLIDSPOSTER I SLESVIG-LIGAEN 2017-18

SLESVIG-LIGAENS BESTYRELSE

Anne-Marie Thorup	formand	mariethorup@hotmail.com
Horst-Werner Knüppel	næstformand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406
Hans Jørgen Lych Larsen	bestyrelsesmedlem	lychlarsen@hotmail.com
Kerstin Pauls	suppleant	paulskerstin@web.de

BESTYRELSEN FOR SLESVIG-LIGAENS FOND

Anne-Marie Thorup	formand	mariethorup@hotmail.com
Horst-Werner Knüppel	næstformand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Henning Philip Jensen	advokat	pj@kjems.dk

THYRAS VOLD - REDAKTION

Anne-Margrete Jessen	redaktør	amjess@aol.com
Anne-Marie Thorup	formand	mariethorup@hotmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406

SLESVIG-LIGAENS HJEMMESIDE

Wolfgang Bradtke	webmaster	wb@dkd-web.de
------------------	-----------	---------------

Willi Hansens liv og levned

af Anne Oesterle

Jeg har fået den ære at skrive om Willi Hansen, hans liv, arbejde, karriere og så videre. Alle kender ham jo som redaktør af Thyras Vold, et job han frivilligt har udført siden tidligere redaktør Godfred Jespersen var nødt til at trække sig på grund af sygdom.

Thyras Vold

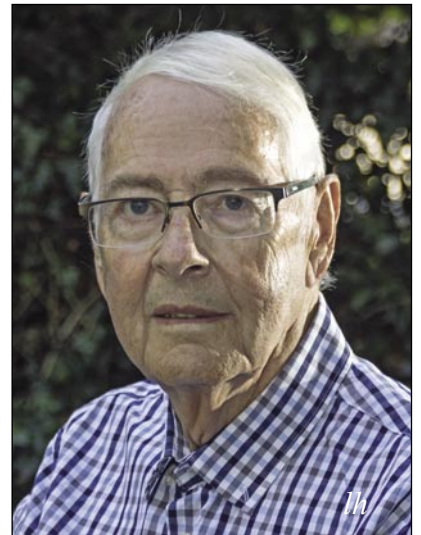
Titlen redaktør brød Willi Hansen sig ikke om, så i mange år indtil 2014 var han "kun" medarbejder, og den tidligere formand for Slesvig-Ligaen, Flemming Radsted Madsen, der desværre er afgået ved døden, kom med denne udtalelse: "Jeg er redaktør - og du laver bladet", og sådan forblev det indtil 2014, hvor Willi bag på bladet Thyras Vold endeligt præsenterede sig som ansvarshavende redaktør.

I disse mange år har han udført sit arbejde med en enorm kunnen, ja en næsten professionel indsats, hver del, hver detalje blev nøjagtigt undersøgt og kontrolleret, før den grafiske opsætning fandt sted. Bladet blev derefter som en færdig trykkerifil sammen med en adresseliste afleveret til trykkeriet på Flensborg Avis, og ud gik det så med posten. Alle Slesvig-Ligaens medlemmer, ja alle Thyras Volds læsere, har nu i mange år nydt godt af Willis fremragende evner, både som skribent såvel som fotograf. Også hans arbejde som dirigent ved landsmøder skal nævnes.

Der er sikkert også grund til at sige tak til hans hustru, Lizzi, at hun har affundet sig med, at han brugte så megen tid til sit arbejde. I stedet for at sidde sammen med hende i dagligstuen og løse kryds og tværs eller få en lille hyggesnak har han nok siddet utallige timer ved computeren på sit kontor, og man må heller ikke glemme at nævne alle de gange, han er kørt rundt i Sydslesvig for til bladet at interviewe eller fotografere. Kender man ham ret, har han uden tvivl haft mange andre interesseområder eller hobbyer, der har taget hans tid, siden han blev pensioneret i året 2000.

På tide at trække sig

Desværre mener Willi Hansen nu, at det er på tide, at han trækker sig tilbage som redaktør af Thyras Vold for således at overlade arbejdet til en yngre person. Han blev firs i dette år, og energien er ikke den samme som før, helbredet heller ikke, så med vemod må vi tolerere hans beslutning. Gudskelov har han oplyst, at han gerne står til rådighed for den nye redaktør med råd og dåd. Ved ordet redaktør kommer man igen til at

tænke på Godfred Jespersen, der også i mange år har stået for udgivelsen af Thyras Vold og gjort det udmærket. Han har også fortjent at blive nævnt for sin fine præstation, altså også en stor tak til ham.

Barndommen

Men nu til Willis historie, hvordan kom han gennem livet. Han er ærkedansk, født 1937 i Horsens. Faderen var protestant og moderen katolik, og sidstnævntes religion sejrede, og således blev de gift i den katolske kirke, og Willi og hans søster blev opdraget i den katolske tro med dåb og kommunion (konfirmation), der hører dertil. De første fire år gik han i den katolske skole, Sct. Ibs Skole, men fortsatte så i den offentlige kommuneskole, der var lidt hårdere end den katolske, men det havde den fordel, at her gik også legekammeraterne fra hans bopæl, og det var nok så fordelagtigt.

Ungdomsårene

Som femtenårig skete der et

lille vendepunkt i hans liv, idet han var begyndt at dyrke atletik, og her mødte han en ung pige, der også var femten år, nemlig Lizzi. De kunne lide hinanden, kom sammen, besøgte hinanden hjemme, og i året 1960 blev de gift i den katolske kirke, men før det kom til denne store dag, var der hændt en hel del.

Efter endt skolegang begyndte Willi på Gjedved Seminarium og Lizzi som kontorelev i Horsens. Han måtte de første par år cykle de godt seksten km frem og tilbage til seminariet, men kunne gennem et fritidsjob spare sammen til en knallert, hvilket var en stor lettelse. Da så eksamensbeviset som lærer var i hus, kom næste udfordring. Alle unge mænd blev dengang indkaldt til militærtjeneste og dengang uden løn. Som nygift og med tjeneste i Aarhus måtte Lizzi nu søge nyt kontorarbejde i Aarhus, så de kunne leje et par værelser her. Det måtte Lizzi betale: Det var hårdt og lidt bittert, men kærligheden heler alle sår, hvis ikke tiden gør det.

De erhvervsaktive år

Efter endt værnepligt fik han tilbudt en lærerstilling på sin gamle katolske skole i Horsens, og de blev hjulpet til at få en større lejlighed i byen. Her blev også i årene 1962 og 1965 deres to børn født. Men Willi havde nye planer. Han søgte og fik en lærerstilling ved en nybygget centralskole i Fårvang mellem Aarhus og Vi-

borg. Ud over de ugentlige undervisningstimer om dagen tog han et job, først to gange, men senere fire gange om aftenen for at lede en kommunal ungdomsskole. En arbejdsdag fra klokken otte til toogtyve. Dette var hårdt for familielivet, men problemet blev løst, da han fik stillingen som viceskoleinspektør på skolen, og dermed afgav ungdomsskolen, og næsten samtidig blev Lizzi ansat på skolen som sekretær.

Godt otte år blev han på skolen, men nye udfordringer lokkede, og det var skolevæsenet i Sydslesvig. Allerede i barndommen blev hans interesse for denne egn vakt, idet hans forældre havde håbet, at Sydslesvig ville komme tilbage til Danmark efter 2. verdenskrig, hvilket jo af mange grunde ikke skete. Det blev til mange besøg i Sydslesvig gennem årene. Flensborg, Christianslyst, Dannevirke og mange andre kendte steder var målet, og nu skulle der tages en beslutning, og det var nære venner, der var flyttet til Sydslesvig, der satte prikken over i'et.

I 1973 blev det besluttet, at stillingen som viceinspektør ved Jes Kruse-Skolen i Egernførde skulle søges, men først skulle alt beskues lidt nærmere. Der blev aftalt et besøg på skolen med daværende skoleinspektør Ingvard Bro, og denne fik ham hurtigt overbevist om, at denne skole var det rigtige sted for ham. Ved kaffebordet blev der talt om Willis ideer om indførelse af en mere moderne skoleform lig den danske, og Ingvard Bro var glad for at høre dette, men mente, at det nok ikke kunne ske lige med det samme. Beslutningen blev truffet, og ansøgningen blev sendt til Dansk Skoleforening for Sydslesvig i Flensborg, og efter en samtale med daværende skoledirektør Christian Thorup Nielsen var sagen klar, og 01.05.1973 startede han tjenesten ved Jes Kruse-Skolen, og i Fleckeby, der ligger mellem Slesvig og Egernførde, fandt familien en passende bolig.

Hvordan så det nu ud med hans planer om en mere moderne udelt skole? Det var svært at få støtte fra andre skoleledere,

og først da han i 1988 blev udnævnt til skoleinspektør på Jes Kruse-Skolen, og da der blev ansat en ny ung viceinspektør, Klaus Pløen, der var med på ideen, kom udviklingen rigtig i gang. Der blev afholdt utallige møder og udarbejdet mange forslag, inden der til sidst blev aftalt et møde i Kultusministeriet i Kiel, hvor han sammen med en repræsentant fra skoledirektionen mødte op for at forelægge planerne - og der blev virkeligt givet tilladelse til, at en »Integrierte Gesamtschule« (IGS), som man gav det danske navn Fællesskole, kunne startes.

Ved en fællesskole går eleverne sammen til og med 6. klasse, herefter opdeles eleverne i visse fag på forskellige niveauer efter skolens anbefaling samt elevernes og forældrenes ønsker.

Denne opdeling på grund eller udvidet hold, kan ændres hvert år. Willi Hansen havde opnået, hvad han ville eller rettere sagt ønskede, og med stor glæde uddelte han de første afgangsbeviser, da eleverne var kommet så vidt. Dette skete i året 1999. Denne skoleform, fællesskolen, der startede på Jes Kruse-Skolen, er nu indført som skolesystem ved hele det danske skolevæsen i Sydslesvig.

I Willis tid skete der også en del mere. I Kiel var der også en dansk skoleafdeling under Jes Kruse-Skolen. Der var mange problemer, afdelingen flyttede af mange grunde fra sted til sted, en uudholdelig tilstand,

der tog meget af hans tid. Elevationen steg, og der skulle findes en løsning. Der blev holdt utallige møder, bygninger blev beskuet, men ingen var gode nok. Derefter besluttede skoleforeningen at bygge en hel ny skolebygning på en grund i Dänischenhagen, og i 1993 stod den nye skole færdig. Skolen fik navnet Jernved Danske Skole og blev nu en selvstændig skole, der afleverer eleverne til Jes Kruse-Skolen efter 6. klasse.

Der kunne fortælles meget mere om Willis arbejde på skolen, men det bliver nok for meget af det gode. Blot skal nævnes, at han var en vellidt chef, der løste alle problemer på en saglig og demokratisk måde.

Pensionist

Efter 27 år som viceinspektør og inspektør i Sydslesvig og med glæden ved at have nået de mål, han havde sat sig, søgte han om at blive pensioneret, og dette skete med virkning fra 01.01.2000.

Hvad nu, flytte til Danmark eller blive i Sydslesvig? Det

sidste blev valgt. Huset i Fleckeby blev solgt og en ny bopæl fundet i Wassersleben ved Flensburg. Derved blev afstanden til deres to børn en hel del kortere. Fritiden blev brugt til fotografering og grafisk design. Annoncer, brochurer, kataloger, hobbybøger og foreningsblade blev produceret, og ved Flensburg Avis blev meget af det trykt.

Men nu er tiden kommet til at trække sig tilbage fra nogle af disse opgaver eller rettere sagt hobbyer. Rejser bliver planlagt, eller tiden tilbringes i campingvognen, der står fast ved den jyske vestkyst, men helt arbejdsløs bliver Willi ikke endnu. Først skal den nye redaktør for Thyra Vold, Anne-Margrete Jessen, kaldt Ami, oplæres i kunsten at udgive et blad, hvad nok ikke vil falde hende svært.

Til sidst og med lidt vemod i sindet siges tusind tak fra alle sider for det store arbejde, der i tidens løb er blevet præsteret af ham. Alt godt i fremtiden ønskes hermed.

Anne Oesterle

Uddeling af støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

På Slesvig-Ligaens bestyrelsesmøde i september blev de indkomne ansøgninger om tilskud behandlet, og den 17. november 2017 blev de bevilgede beløb uddelt til ansøgerne.

Højtideligheden fandt sted på Oksevejens Skole i Flensborg, hvor foreningens formand Anne-Marie Thorup og kasserer Jens Hønholt overrakte de værdifulde kuverter.

Jes Kruse-Skolen i Egernførde havde søgt om hjælp til et nyt klaver. Det nuværende er meget gammelt og slidt op. Med den særdeles aktive sangkultur, man har på skolen, er klaveret en væsentlig og uundværlig ting.

Eleverne har ved en ihærdig indsats allerede indsamlet 6000 euro. Det var derfor med stor glæde og taknemmelighed, at skoleinspektør Peter Olesen Müller kunne modtage et tilskud på 67.000 kr. fra Slesvig-Ligaens Fond. Pengene til et nyt klaver er dermed næsten i hus!

På vegne af SSF Hatsted kunne næstformand Jane Mölck tage imod et tilskud på 13.000 kr. til indkøb af en reol og en legemåtte, som bl.a. skal bruges i forbindelse med bogbussens besøg.

På grund af en intern kommunikationsfejl var en besked om bevilling af et tilskud på 40.000 kr. til Bustrupdam Børnhave i Slesvig ikke kommet i rette hænder. Et telefonopkald gjorde dog, at en repræsentant nåede frem til uddelingen i allersidste øjeblik og kunne modtage beløbet, som skal bruges til et klatrestativ.

Desværre var to andre børneinstitutioner ikke mødt op, hvorfor de gik glip af de bevilgede tilskud. Slesvig-Ligaens holdning er her helt klar: uden fremmøde, ingen penge! De bevilgede penge går så tilbage i fonden, så andre kan få glæde af dem ved næste uddeling.

Foruden ovennævnte bevillinger er der ved landsmødet uddelt et legat på 10.000 kr. til Leif Volck Madsen, og et beløb på 10.000 kr. vil traditionen tro af kassereren blive overbragt SSF's humanitære udvalg i forbindelse med udvalgets julearrangement.

wh

DET SYDSLESVIGSKE JULEMÆRKE 2017

Eleverne fra den nuværende 4.-5. årgang på Vesterland-Kejtum Danske Skole på Sild har leveret de smukke og stemningsfyldte tegninger til årets julemærke fra Sydslesvigsk Forening.

1 ark med 32 mærker koster 30 kr. / 4 EUR og kan købes på alle SSF's sekretariater i Sydslesvig, på Aktivitetshuset i Nørregade og online via SSF's hjemmeside:
www.syfo.de

Slesvig-Ligaens medlemmer kan desuden købe julemærket hos foreningens næstformand Horst-Werner Knüppel, Tlf. +45-20151687. E-mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

THYRAS VOLD - udgivet af Slesvig-Ligaen
Husmandsvej 4, DK-6621 Gesten, tlf. (+45) 5631-1858
e-mail: mariethorup@hotmail.com
Bankkonto: Sydbank 8065-1041552

REDAKTION

Anne-Marie Thorup (formand), Husmandsvej 4, DK-6621 Gesten - e-mail: mariethorup@hotmail.com - tlf. (+45) 5631-1858
Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde, - tlf. (+49) 4346 6406
Anne-Margrete Jessen (ansvarshavende redaktør), Haferstieg 20, D-24941 Flensburg, - e-mail: amjess@aol.com - tlf. (+49) 461-8400724
Tryk: Flensburg Avis

Afleveret til postvæsenet den 04. december 2017. • Stof til næste nummer af bladet senest den 15. marts 2018.

Følg også med på Slesvig-Ligaens hjemmeside: **www.slesvigligaen.dk**

ISSN 0902-707